

81/1966 Sb.

ZÁKON
ze dne 25. října 1966

o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST I

Základní ustanovení

§ 1

(1) V souladu s ústavně zaručenou svobodou projevu, slova a tisku využívají občané periodického tisku a ostatních hromadných informačních prostředků k tomu, aby jejich prostřednictvím získávali informace, veřejně vyjadřovali své názory ke všem otázkám života společnosti a státu a iniciativně uplatňovali své podněty i návrhy. Toto právo slouží všestrannému rozvoji a uplatnění jejich osobnosti a zároveň upevnění a rozvoji socialistické společnosti.

(2) Svoboda projevu, slova a tisku a společenské poslání periodického tisku a ostatních hromadných informačních prostředků jsou materiálně zaručeny tím, že se pracujícím a jejich organizacím dávají k dispozici vydavatelské a tiskové podniky, rozhlas, televize, film a jiné hromadné informační prostředky. Tyto prostředky jsou ve společenském vlastnictví a nemohou být předmětem soukromého podnikání.

§ 2

Posláním periodického tisku a ostatních hromadných informačních prostředků je:
poskytovat včasné, pravdivé, všestranné a co nejúplnější informace o událostech ze všech oblastí života v Československé socialistické republice i v zahraničí;
prosazovat zájmy socialistické společnosti a všestranně napomáhat k uskutečňování jejích cílů;
spolupůsobit při rozvíjení socialistického vědomí občanů v duchu zásad ústavy a idejí politiky Komunistické strany Československa jako vedoucí síly ve státě a společnosti;
tlumočit a spoluvytvářet socialistické veřejné mínění a zvyšovat jeho úlohu při rozvíjení socialistické demokracie v životě společnosti;
přispívat ke zvyšování politické a kulturní úrovně občanů a jejich odborných znalostí;
napomáhat tvůrčímu úsilí občanů a uplatňování jejich aktivní účasti na správě a řízení státu a na hospodářské a kulturní výstavbě země.

§ 3

(1) Periodický tisk jsou noviny, časopisy a jiné periodické tiskoviny, vydávané nejméně dvakrát ročně pod stejným názvem a v úpravě typické pro tento druh tisku. Za periodický tisk se však nepokládají sbírky zákonů, úřední věstníky a dále tiskoviny sloužící výlučně pro úřední, služební nebo provozní účely státních orgánů a organizací, vědeckých a kulturních institucí, hospodářských, společenských a jiných organizací.

(2) Hromadné informační prostředky jsou vedle periodického tisku agenturní zpravodajství, zpravodajské a ostatní publicistické části rozhlasového a televizního vysílání a zpravodajský film, jakož i zvukové a obrazové záznamy používané k pravidelné informovanosti veřejnosti o událostech, jevech, faktech a názorech v Československé socialistické republice nebo v zahraničí.

(3) Informace jsou zprávy, údaje, fakta a názory uveřejňované v periodickém tisku a v ostatních

hromadných informačních prostředcích ve všech formách publicistiky.

ČÁST II

Vydávání periodického tisku

§ 4

Periodický tisk mohou vydávat politické strany, dobrovolné společenské organizace, státní orgány, vědecké a kulturní instituce, hospodářské a jiné organizace k plnění svých společenských úkolů.

§ 5

(1) Oprávnění vydávat periodický tisk vzniká registrací.

(2) Registraci ústředního a krajského periodického tisku provádí ministerstvo školství a kultury, na Slovensku pověřenec Slovenské národní rady pro školství a kulturu. Registraci ostatního tisku provádějí krajské národní výbory.

§ 6

Příhláška k registraci periodického tisku musí být podána nejméně 8 týdnů před zamýšleným vydáváním a musí obsahovat:

- a) název periodického tisku,
- b) jeho politickoideový program, zaměření a zdůvodnění společenské potřeby,
- c) název a sídlo vydavatele, nakladatelské organizace a tiskárny (rozmnožovatele),
- d) místo vydávání, adresu redakce a administrace,
- e) období, v nichž bude periodický tisk vycházet,
- f) předpokládaný průměrný náklad, rozsah, formát a cenu,
- g) osobní data šéfredaktora a doklady o jeho státním občanství a odborné způsobilosti, je-li vydavatelem jednotlivec, nemusí určit šéfredaktora.
- h) údaje a doklady o tom, jak bude vydávání periodického tisku zabezpečeno po stránce materiálně technické, finanční a hospodářské.

§ 7

(1) S vydáváním periodického tisku může být započato až po registraci, kterou je nutno provést do 6 týdnů po podání přihlášky.

(2) Registraci nelze provést, není-li vydávání periodického tisku plánovitě zabezpečeno po stránce materiálně technické, finanční a hospodářské nebo nevyplývají-li z přihlášky ostatní záruky, že periodický tisk bude plnit své společenské poslání.

(3) Vydavatel je povinen oznamovat orgánu, který provedl registraci, každou změnu v údajích obsažených v přihlášce. Změna může být provedena až potom, když ji tento orgán zaregistroval.

§ 8

Registrace pozbude platnosti a oprávnění vydávat periodický tisk zanikne,

- a) nebude-li vydávání periodického tisku zahájeno do jednoho roku po provedené registraci,
- b) bude-li přerušeno vydávání novin na dobu delší jednoho měsíce, vydávání časopisu nebo jiné periodické tiskoviny na dobu delší jednoho roku, nebo
- c) nastane-li dodatečně skutečnost, pro kterou by nebylo možno registraci provést (§ 7 odst. 2).

§ 9

Na každém vydání periodického tisku musí být uvedeny tyto povinné údaje:

- vydavatel,
- adresa redakce,
- jméno šéfredaktora a jeho zástupce,
- místo, datum a číslo vydání,
- cena.

ČÁST III

Postavení vydavatele, šéfredaktora a redaktorů

§ 10

(1) Plnění společenského poslání periodického tisku a jeho politickoideového programu a zaměření zajišťuje a za ně odpovídá vydavatel. U ostatních hromadných informačních prostředků je zajišťuje a za ně odpovídá příslušná organizace, na niž se vztahují všechna další ustanovení platná pro vydavatele.

(2) Z pověření vydavatele řídí hromadný informační prostředek šéfredaktor. Na řízení se může podílet redakční rada, která je pomocným a poradním orgánem šéfredaktora, jemuž za svou činnost odpovídá. Jiný rozsah účasti redakční rady na řízení a její odpovědnosti stanoví vydavatel. V tomto případě jmenuje a odvolává členy redakční rady vydavatel.

(3) Šéfredaktor určuje obsah jednotlivého vydání hromadného informačního prostředku v souladu s jeho politickoideovým programem a zaměřením a v souladu se zájmy a cíli socialistické společnosti. Za obsah hromadného informačního prostředku a za dodržování jeho politickoideového programu a zaměření odpovídá šéfredaktor vydavateli. Kromě toho odpovídá podle platných předpisů za to, aby obsahem hromadného informačního prostředku nebyly porušeny zákonem chráněné zájmy společnosti, občanů a organizací. Je povinen zabezpečit, aby pravdivost a původ každé informace byly ověřeny s péčí přiměřenou okolnostem případu.

(4) Stejně jako šéfredaktor odpovídá v mezích svého pověření i zástupce šéfredaktora.

(5) Plní-li u některých hromadných informačních prostředků úkoly šéfredaktora vedoucí redaktor nebo předseda redakční rady, vztahují se na ně všechna ustanovení platná pro šéfredaktora.

(6) Nedotčena zůstává odpovědnost autorů informací, vyplývající z platných předpisů.

§ 11

Šéfredaktorem nebo redaktorem může být ten, kdo je občansky a odborně způsobilý a svými osobními vlastnostmi dává záruku, že úkoly bude plnit v souladu s posláním hromadných informačních prostředků a s platnými předpisy. Kdo není československým státním občanem, může se stát šéfredaktorem jen se souhlasem ministerstva školství a kultury, na Slovensku se souhlasem pověřence Slovenské národní rady pro školství a kulturu.

§ 12

(1) Šéfredaktor a ostatní redaktoři jsou při plnění úkolů vyplývajících podle tohoto zákona z posláním hromadných informačních prostředků i z jiných předpisů povinni dbát na zájmy socialistického státu a společnosti a důsledně je prosazovat. Při výkonu své činnosti požívají ochrany podle platných předpisů proti všem formám nátlaku směřujícího k maření jejich činnosti.

(2) Šéfredaktor a ostatní redaktoři jsou povinni chránit osoby, které jim poskytly pravdivé údaje a sdělení pro informace určené k uveřejnění. Zejména jsou povinni zachovávat mlčenlivost o jménu těchto osob. Jen tyto osoby mohou šéfredaktora nebo redaktora zprostit této povinnosti mlčenlivosti.

ČÁST IV

Součinnost státních orgánů a organizací

§ 13

(1) Šéfredaktor i ostatní redaktoři úzce spolupracují při plnění svých úkolů se státními orgány a organizacemi, vědeckými a kulturními institucemi, hospodářskými, společenskými a jinými organizacemi. Tyto orgány a organizace využívají hromadných informačních prostředků v zájmu plnění svých úkolů a k rozvoji iniciativy a zvyšování účasti občanů na jejich plnění.

(2) Státní orgány a organizace, vědecké a kulturní instituce a hospodářské organizace jsou povinny poskytovat šéfredaktorům i ostatním redaktorům v rozsahu jejich pověření informace nezbytné pro pravdivé, včasné a všestranné informování veřejnosti nebo jim umožnit přístup k takovým informacím.

(3) Státní orgány a organizace, vědecké a kulturní instituce a hospodářské organizace odmítnou poskytnutí informace nebo přístup k ní, obsahuje-li

- a) skutečnost tvořící předmět státního, hospodářského nebo služebního tajemství,
- b) skutečnost, jejíž zveřejnění by prokazatelně mohlo poškodit zájmy státu nebo společnosti, nebo
- c) skutečnost, jejíž zveřejnění je v rozporu se zásadami ochrany práv občanů.

(4) Orgány a organizace uvedené v odstavci 2 mohou však poskytnout šéfredaktorům a ostatním redaktorům pro jejich vlastní informovanost i informace, které nejsou určeny k uveřejnění. Tyto informace nesmějí šéfredaktoři ani redaktoři zveřejnit.

§ 14

(1) Státní orgány a organizace, vědecké a kulturní instituce a hospodářské organizace jsou povinny zaujmout do jednoho měsíce stanovisko k důležitým společensky prospěšným návrhům, doporučením a podnětům a k závažné společenské kritice, které byly uveřejněny v periodickém tisku nebo v jiném hromadném informačním prostředku a na něž byly šéfredaktorem výslovně upozorněny. Sdělení stanoviska odmítnou v případech uvedených v § 13 odst. 3.

(2) Šéfredaktor je povinen uveřejnit stanovisko státního orgánu, instituce nebo organizace ve vhodné formě a odpovídajícím rozsahu po vzájemné dohodě v periodickém tisku v jednom z nejbližších připravovaných vydání, v rozhlase a televizi v jednom z nejbližších obdobných vysílání, a to zpravidla do jednoho měsíce.

(3) Šéfredaktor je povinen uveřejnit způsobem uvedeným v odstavci 2 také stanovisko společenské organizace k důležitému společensky prospěšnému návrhu, doporučení nebo podnětu nebo k závažné společenské kritice, které byly uveřejněny v periodickém tisku nebo v jiném hromadném informačním prostředku, zejména ty, na něž byla společenská organizace šéfredaktorem výslovně upozorněna.

§ 15

(1) Státní orgány a vydavatelé úzce spolupracují ve věcech týkajících se zásadních otázek periodického tisku a ostatních hromadných informačních prostředků se Svazem československých novinářů, na Slovensku se Svazem slovenských novinářů. Zejména jsou povinni vyžadovat si jejich stanovisko k zásadním otázkám rozvoje periodického tisku a ostatních hromadných informačních prostředků, jejich technického a hospodářského zabezpečení a k zásadním otázkám postavení redaktorů.

(2) Vzájemnou spoluprací vytvářejí státní orgány a vydavatelé podmínky pro úspěšný výkon novinářské práce redaktorů a napomáhají tak k tomu, aby svaz novinářů mohl podle svých stanov plnit své poslání.

ČÁST V

Ochrana proti zneužívání svobody projevu, slova a tisku

§ 16

(1) Občané, kteří využívají ústavně zaručené svobody projevu, slova a tisku, požívají plné ochrany podle platných předpisů.

(2) Uveřejnění informace, která ohrožuje zákonem chráněné zájmy společnosti nebo občanů, je zneužitím svobody projevu, slova a tisku.

(3) Za ochranu společnosti a občanů proti zneužití svobody projevu, slova a tisku odpovídají vydavatel, šéfredaktor a autor v rozsahu vyplývajícím z platných předpisů. Podle těchto předpisů se též posuzuje povinnost vydavatele k náhradě škody způsobené organizacím nebo občanům obsahem periodického tisku nebo jiného hromadného informačního prostředku.

§ 17

(1) Při ochraně zájmů socialistické společnosti napomáhá Ústřední publikační správa.

(2) Ústřední publikační správa zajišťuje, aby v hromadných informačních prostředcích nebyly uveřejněny informace, které obsahují skutečnosti tvořící předmět státního, hospodářského nebo služebního tajemství. Obsahuje-li informace takovou skutečnost, pozastaví Ústřední publikační správa její uveřejnění, popřípadě rozšiřování.

(3) Rozhodnutí Ústřední publikační správy o pozastavení přezkoumá na návrh vydavatele krajský soud. Pro řízení o návrhu platí občanský soudní řád .

(4) Je-li obsah informace v rozporu s jinými zájmy společnosti, upozorní na to Ústřední publikační správa šéfredaktora a vydavatele.

(5) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně i pro jiné veřejné publikační prostředky a pro veřejnou činnost kulturních a osvětových zařízení.

§ 18

Ústřední publikační správa je ústředním orgánem státní správy. Za její činnost odpovídá ministr určený vládou. Územním orgánem Ústřední publikační správy pro Slovensko je Slovenská publikační správa. Podrobnosti o působnosti a organizaci Ústřední publikační správy upravuje statut, který vydá vláda.

ČÁST VI

Oprava nepravdivých údajů

§ 19

(1) Byl-li v hromadném informačním prostředku uveřejněn nepravdivý nebo pravdu zkreslující údaj, který se dotýká cti občana nebo dobrého jména organizace, vědecké nebo kulturní instituce, anebo který se týká činnosti státního orgánu, může občan, organizace, instituce nebo státní orgán nejpozději do dvou měsíců po uveřejnění písemně žádat šéfredaktora o bezplatné uveřejnění opravy a navrhnout její znění.

(2) Šéfredaktor odmítne uveřejnění opravy, může-li dokázat pravdivost údaje, o jehož opravu je žádán, nebo byla-li žádost o opravu podána po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1.

(3) Není-li důvodu k odmítnutí opravy podle předchozího odstavce, je šéfredaktor povinen opravu uveřejnit. Znění opravy určí šéfredaktor. Je povinen zajistit, aby znění opravy a způsob jejího uveřejnění byly předem projednány s žadatelem o opravu. Opravu musí šéfredaktor uveřejnit do osmi dnů po podání žádosti o opravu, v časopise nebo v jiné periodické tiskovině v nejbližším čísle připravovaném po podání žádosti.

(4) Oprava údaje uveřejněného v rozhlase nebo v televizi musí být uveřejněna ve stejně hodnotné vysílací době, v jaké byl uveřejněn opravovaný údaj. Oprava údaje uveřejněného v agenturním zpravodajství musí být uveřejněna v těch novinách, které opravovaný údaj uveřejnily a které určí žadatel o opravu, a to na náklad příslušné zpravodajské agentury. Oprava údaje uveřejněného ve zpravodajském filmu nebo zvukovém nebo obrazovém záznamu musí být uveřejněna v jedné novinách, které určí žadatel o opravu, a to na náklad příslušné filmové nebo výrobní organizace. Šéfredaktor novin určených žadatelem o opravu je povinen opravu uveřejnit.

§ 20

(1) Odepře-li šéfredaktor opravu uveřejnit, neuveřejní-li opravu vůbec, neuveřejní-li ji způsobem uvedeným v § 19 odst. 3 a 4 anebo nebyla-li uveřejněna oprava vyhovující, rozhodne na návrh občana (organizace, instituce, státního orgánu) o povinnosti uveřejnit opravu okresní soud. Návrh musí být podán do 15 dnů po uplynutí lhůty stanovené k uveřejnění opravy. O řízení platí občanský soudní řád. Soudem stanovená povinnost k opravě zavazuje i nástupce šéfredaktora.

(2) Nedotčena zůstávají ustanovení občanského zákoníku o ochraně osobnosti.

ČÁST VII

Rozšiřování periodického tisku

§ 21

Vydavatelé mohou rozšiřovat svůj periodický tisk přímo nebo prostřednictvím organizace, kterou pověří ministerstvo školství a kultury, a má-li organizace sídlo na Slovensku, pověřenec Slovenské národní rady pro

ČÁST VIII

Zahraniční tisk a agentury

§ 22

(1) Výměna informací mezi Československou socialistickou republikou a ostatními státy je svobodná. Výměna informací slouží dorozumění a přátelství mezi národy a jejich vzájemnému poznávání a uskutečňuje se dovozem a vývozem periodického tisku a činností zpravodajských agentur a informačních zařízení.

(2) Výměny informací nesmí být zneužíváno k ohrožování cti a práv československých občanů a jejich socialistického soužití ani k ohrožování zájmů socialistického státu a společnosti nebo rozvoje mezinárodní mírové spolupráce.

§ 23

Dovoz a rozšiřování zahraničního periodického tisku vytištěného nebo rozmnoženého v cizině, rozšiřování zahraničního periodického tisku vytištěného nebo rozmnoženého v Československé socialistické republice zahraničním vydavatelem nebo na jeho příkaz, jakož i rozšiřování zpravodajství zahraničních zpravodajských agentur (jiných obdobných zahraničních hromadných informačních prostředků), ministerstvo školství a kultury zakáže, porušuje-li jejich obsah zákonem chráněné zájmy společnosti nebo mezinárodní dohody.

§ 24

(1) Zahraniční zpravodajské agentury (jiné obdobné zahraniční hromadné informační prostředky) mohou na území Československé socialistické republiky vyvíjet činnost jen, jestliže jejich pracovníci a stálí zahraniční zpravodajové jsou akreditováni u ministerstva zahraničních věcí.

(2) Ministerstvo zahraničních věcí i ostatní státní orgány poskytují pracovníkům zahraničních zpravodajských agentur (obdobných zahraničních hromadných informačních prostředků) a stálým zahraničním zpravodajům pomoc potřebnou k řádnému výkonu jejich činnosti. Jestliže však akreditovaný pracovník nebo zpravodaj poruší zákonem chráněné zájmy společnosti nebo mezinárodní dohody, může ministerstvo zahraničních věcí akreditaci zrušit.

§ 25

Na základě mezinárodních dohod a úmluv mohou jiné státy a mezinárodní organizace zřizovat na území Československé socialistické republiky zahraniční informační zařízení k informování československé veřejnosti o událostech a životě v příslušném cizím státě, popřípadě o činnosti mezinárodní organizace. Rozsah a formy informační činnosti v Československé socialistické republice stanoví dohoda nebo úmluva.

§ 26

Zahraniční zpravodajské agentury (obdobné zahraniční hromadné informační prostředky) ani zahraniční zařízení nesmějí být umístěny v budovách diplomatických a konzulárních misí a jejich pracovníci nemohou být pracovníky těchto misí.

§ 26a

neplatil

ČÁST IX

Závěrečná ustanovení

§ 27

Trestní zákon č. 140/1961 Sb. , ve znění zákona č. 56/1965 Sb. , se doplňuje tak, že za § 170 se vkládá § 170a, který včetně nadpisu zní:

" § 170a

Tisková nedbalost

Šéfredaktor periodického tisku nebo jiného hromadného informačního prostředku nebo jeho pověřený zástupce, který při výkonu své funkce z nedbalosti způsobí, že obsahem periodického tisku nebo jiného hromadného informačního prostředku byl spáchán trestný čin, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, trestem odnětí svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti."

§ 28

Vydavatelé periodického tisku, jimž bylo uděleno oprávnění k jeho vydávání podle dosavadních předpisů, jsou povinni do 30. června 1967 podat přihlášku k registraci podle tohoto zákona. Nepodají-li přihlášku, zanikne jejich oprávnění uplynutím uvedeného dne.

§ 29

Zrušují se:

1. zákon č. 184/1950 Sb. , o vydávání časopisů a o Svazu československých novinářů, ve znění zákona č. 44/1958 Sb. ,
2. vyhláška č. 696/1948 Ú. 1., o hospodaření papírem při vydávání časopisů,
3. vyhláška č. 1144/1948 Ú. 1., již se vydávají podrobné směrnice o podávání žádostí o povolení k tisku časopisů,
4. vyhláška č. 1465/1948 Ú. 1., o zřízení Hospodářského ústředí vydavatelstev časopisů při ministerstvu informací,
5. vyhláška č. 39/1951 Ú. 1. (č. 58/1951 Ú. v.), kterou se vydávají tiskové předpisy, ve znění vyhlášek č. 191/1951 Ú. 1. (č. 232/1951 Ú. v.), č. 3/1960 Sb. a č. 45/1963 Sb.

§ 30

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1.ledna 1967.